

Tisková zpráva

Výpadek léku nemusí znamenat přerušení léčby – lékárníci ho v některých případech a za jasných pravidel mohou nahradit

Praha, 27. října 2022

Lékárník může vydat pacientovi jiný léčivý přípravek, než je předepsaný. Před vydáním náhradního léčivého přípravku však musí vždy postupovat podle platných právních předpisů. Zásadní podmínkou je, že pacient s vydáním jiného léčivého přípravku osobně souhlasí. Při generické substituci pacient dostane jiný léčivý přípravek (s jiným firemním názvem) obsahující stejnou léčivou látku se stejnou cestou podání a ve stejné lékové formě jako původně předepsaný léčivý přípravek. Pro lékárníka generická substituce v praxi znamená jednu z možností, jak pacientovi vydat léčivý přípravek v případě výpadku či nedostupnosti léčivého přípravku předepsaného lékařem. Další možností je záměna, při které po dohodě s lékařem může lékárník vydat léčivý přípravek se stejnou léčivou látkou v jiné lékové formě (například roztok místo tablet) nebo léčivý přípravek s jinou léčivou látkou s podobným účinkem. Co vše musí lékárník zkontrolovat, kdy může, a naopak nesmí vydat jiný léčivý přípravek?

„Lékárník může při generické substituci zaměnit léčivý přípravek pouze s výslovným souhlasem pacienta a po pečlivé kontrole shody náhradního léčivého přípravku s předepsaným léčivým přípravkem,“ vysvětluje **prezident České lékárnické komory (ČLČK) Mgr. Aleš Krebs, Ph.D.**, a pokračuje: *„Léčivý přípravek musí obsahovat stejnou účinnou látku, stejnou cestu podání a musí být ve stejné lékové formě. V praxi to znamená, že pokud lékař předepsal tablety, nesmíme pacientovi vydat například tobolky, roztok nebo čípky. Lékárník může dle potřeby upravit i dávkování generického léčivého přípravku, aby odpovídalo dávkování předepsanému lékařem. Léčivý přípravek musí být také stejně účinný a bezpečný.“* Generická substituce je výhodná zejména v čím dál častějších případech výpadků předepsaného léčivého přípravku a často také znamená pro pacienta nižší doplatek.

Mezi nejčastější důvody, proč dochází ke generické substituci, patří nedostupnost léčivých přípravků předepsaných lékařem. Komplikace ve výrobě, potíže s distribucí nebo nárůst poptávky jsou jedny z nejčastějších příčin, proč lékárníci nemohou pacientům vydat konkrétní lék. Pokud lékař s generickou substitucí nesouhlasí, může na recept uvést „nezaměňovat“. I tehdy ale lékárník může léčivý přípravek nahradit, není-li k dispozici a je-li nezbytné jeho okamžité vydání. Generickou substitucí lékárník nemůže provést také v případě, že je předepsaný léčivý přípravek nenahraditelný a generický léčivý přípravek není registrovaný. Výhodou generik

www.lekarnici.cz

Váš lékárník – rádce ve zdraví i nemoci

je to, že se zvyšuje dostupnost léčivých přípravků díky většímu počtu výrobců a dochází také ke snížení ceny léčivých. To s sebou přináší i určitá rizika, třeba konkurenční boje farmaceutických firem a až extrémní tlak na cenu léčivých přípravků, jehož důsledkem mohou být výpadky dodávek.

Lékárník v případě nedostatku předepsaného léčivého přípravku může také vydat jiný léčivý přípravek se stejnou účinnou látkou v jiné lékové formě nebo s jinou léčivou látkou, ale pouze po předchozí dohodě s předepisujícím lékařem.

„Někteří pacienti nemají ke generické substituci důvěru a domnívají se, že generické léčivé přípravky jsou zcela odlišné od originálních léčivých přípravků. Můžou být výdejem náhradního léčivého přípravku zmatení, a je tak na lékárnících, aby v takovém případě postupovali v zájmu pacienta a neohrozili jeho bezpečnou léčbu,“ říká **viceprezident ČLKnK PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D.**

„Největším problémem generické substituce je zdvojené dávkování, kdy pacienti současně užívají původní i nový léčivý přípravek. Existují však i léčivé přípravky, které by se neměly zaměňovat. Mezi ně patří například imunosupresiva, antiepileptika, léky ovlivňující srdeční rytmus nebo třeba léky na štítnou žlázu, tedy léčivé přípravky, u kterých by substituce mohla znamenat kvantitativní změnu účinku nebo výskyt nežádoucích účinků,“ objasňuje dále **viceprezident ČLKnK PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D.**

„Představenstvo České lékárnické komory vydalo již v roce 2014 ke generické substituci stanovisko obsahující konkrétní pravidla i skupiny léčivých přípravků, u kterých generická substituce není vhodná. Nedoporučujeme to také u pacientů, kteří měli v minulosti negativní reakci na zaměněný léčivý přípravek nebo u osob se zhoršenými kognitivními funkcemi. Nevhodná je generická substituce i u lokálních lékových forem – mastí a krémů, kde hraje mastový základ velkou roli v prostupnosti léčivé látky přes kožní bariéru. Při generické substituci využívá lékárník své znalosti léčivých přípravků a osobní zkušenosti. Kromě běžné komunikace s pacientem má i možnost nahlížet do jeho lékového záznamu,“ uzavírá **prezident ČLKnK Mgr. Aleš Krebs, Ph.D.**

Česká lékárnická komora je samosprávná nepolitická stavovská organizace sdružující lékárníky. Byla zřízena zákonem ČNR č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře. Její ustavující sjezd se uskutečnil 28. - 29. září 1991.

Česká lékárnická komora dbá, aby její členové vykonávali své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony a řády komory. Zaručuje odbornost svých členů a potvrzuje splnění podmínek k výkonu lékárnického povolání. Posuzuje a hájí práva a profesní zájmy svých členů, stejně tak chrání jejich profesní čest.

Pro další informace:

Mgr. Aleš Krebs, Ph.D., prezident ČLKnK: +420 603 796 826, krebs@lekarnici.cz
PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D., viceprezident ČLKnK: +420 604 344 754, kopeccky@lekarnici.cz
Mgr. Michaela Bažantová, tisková mluvčí ČLKnK: +420 776 365 213, bazantova@lekarnici.cz

www.lekarnici.cz

Váš lékárník – rádce ve zdraví i nemoci